
MUVI 09 I MUVI LAB 2022 – EKSPANZIJA NA INTERNETU KAO DIO VRLO USPJEŠNE DIGITALNE STRATEGIJE

LADA DRAŽIN-TRBULJAK □ Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb

MUVI 09 i MUVI LAB 2022 (festival multimedijskih i web projekata) dvije su manifestacije uspostavljene kao platforme za promicanje i razmjenu najboljih praksi, razvoja sadržaja, vještina i potencijalne suradnje na projektima koji povezuju filmske/video zapise, nove tehnologije i muzeje.

Deveto izdanje festivala muzejskog filma i multimedije MUVI 09: muzeji – video – film i MUVILAB 2022 održano je 5. i 6. prosinca 2022. u online formatu.

Od eskalacije pandemije COVID-19 digitalna je prezentacija sadržaja dobila izvanrednu priliku i novo značenje u muzejima. Istodobno s porastom digitalnih programa pojavilo se mnogo novih pitanja: jesu li muzejski profesionalci pripremljeni za taj oblik rada, na koje sve načine i gdje stječu digitalne vještine i znanja, jesu li te inicijative dio neke digitalne strategije muzeja ili samo spontani uspješan iskorak pojedinca, koje kriterije vezane za prava upotrebe digitalnog sadržaja treba znati primjenjivati, možemo li, i kako, pratiti reakcije posjetitelja u digitalnom okruženju?

Posljednjih smo godina s velikim zanimanjem pratili muzejsku filmsku produkciju, a paralelno i pojavljivanje njihovih videozapisa na popularnim mrežnim platformama *YouTubeu* i *Vimeu*. Prije desetak godina muzeji su vrlo skromno počeli objavljivati prve videozapise na svojim kanalima, da bi se od 2020. do 2022. velik broj muzeja okrenuo digitalnim sadržajima i dio svoje redovite aktivnosti nastojao usmjeriti upravo prema tom modelu prezentacije i barem nekoj većoj vidljivosti. Napominjući uoči posljednjeg izdanja manifestacije da filmska produkcija nije *ni uobičajena ni učestala muzejska aktivnost*, nismo ni slutili što će nam muzeji pokazati dvije godine poslije.

Muzejski dokumentacijski centar proveo je u studenome 2020. *Anketu o posljedicama pandemije u muzejima u Hrvatskoj*, u kojoj je jedno od pitanja bilo: *Koriste li muzeji digitalne kanale poput Facebooka, Twittera, Instagrama, YouTubea, Vimeu, TikToka i sl. za objavu sadržaja vezanih uz njihov muzej?* Zanimljivo je da su podatci tada upućivali na činjenicu kako je najčešće korištena društvena mreža među hrvatskim muzejima *Facebook* (kojom se koristi 45 % ispitanih), zatim *Instagram* s 25 %, a tek je na trećemu mjestu bio *YouTube* sa 17 % korisnika. Anketa je bila polazna točka za daljnje istraživanje utemeljeno na uzorku od stotinjak muzeja, iz kojega smo saznali da je gotovo dvije tisuće različitih videozapisa *raspršeno* po muzejskim kanalima. Kažemo *raspršeno* jer biste trebali biti pasionirani i stalni posjetitelj njihovih *YouTube* kanala kako biste saznali da su se brojni muzeji tako uspješno okrenuli *izvanmuzejskim digitalnim prostorima*, a većina posjetitelja za sada ipak još nije takva.

Možemo zaključiti da je ekspanzija muzejskih videozapisa na internetu sada već općeprihvaćena poslovna strategija i da ćemo osim posjeta muzeju morati sve češće kretati u potragu za omiljenim muzejskim sadržajima i na njihovim digitalnim kanalima.

Hrvatsko muzejsko društvo je u siječnju 2022., prepoznavši da se *najveći dio događanja preselio u digitalne kanale komuniciranja i prijenosa sadržaja*, što je po svim analizama *pridonijelo širokoj dostupnosti muzejskih sadržaja*, za 17. Noć muzeja pozvalo muzeje da se odazovu temi *Muzeji – između stvarnog i digitalnog*. Brojni su se muzeji doista odazvali zahvaljujući činjenici da su neki muzealci do tada već uspjeli svladati potrebne vještine i steći znanja koja su im omogućila da s mnogo većim samopouzdanjem krenu u realizaciju digitalnih sadržaja. Stoga nije bilo nimalo iznenađujuće da se muzealci sada pojavljuju kao *redatelji, scenaristi, snimatelji, montažeri*, pa čak i *glumci, producenti*, čiji vrlo zanimljivi rezultati katkad idu uz bok s profesionalnim filmskim uradcima kakve samo rijetki muzeji mogu financirati i realizirati.

Osim videozapisa koji su se znali i prije pojavljivati, najčešće vezano za izložbenu djelatnost i otvorenja izložaba, sada se objavljuju i virtualna otvorenja izložaba, vodstva po izložbama i stalnim postavima, razgovori s umjetnicima, promocije publikacija, predavanja, radionice i igraonice namijenjene djeci, pa čak i kratki igrani i dugometražni filmovi.

Spomenut ćemo samo neke od projekata, s tim da je, nažalost, na manifestaciji MUVI 09 mogao biti predstavljen mali izbor njih, premda će s vremenom postati važno redovito ih pratiti.

Ono što bismo izdvojili kao osobitost ovogodišnje manifestacije jest konstatacija da su neki muzeji započeli i vrlo uspješno kreiraju serijale, pa ćemo spomenuti samo neke od njih: *Arheocast* Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu; *Prilog uz glavno jelo* Arheološkog muzeja Istre u Puli; serijal videozapisa umjetnika nastalih u sklopu umjetničkog programa projekta *Prepoznavanje odsustva* Memorijalnog centra „Lipa pamti“, koji djeluje u sastavu Pomorskoga i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja; projekt *Utjecaj korona krize na sportaše* Hrvatskoga sport-

MUVI 09

sl.1. *Kneževa palača*, Narodni muzej Zadar

sl.2. Promotivni video o Muzeju policije, Zagreb

sl.3. Promotivni film Muzeja grada Pregrade, Muzej grada Pregrade 'Zlatko Dragutin Tudjina'

sl.4. *Palača i muzej*, Arheološki muzej u Zagrebu

sl.5. *Trakošćan Castle Dreams and Memories*, Dvor Trakošćan

sl.6. *Upoznajte nas*, Prirodoslovni muzej Metković

sl.7. *Uputite se u virtualan obilazak Aquatike – slatkovodni akvarij Karlovac.*

8. *Muzej na raskrižju – pogled u prošlost Ogulina*, Zavičajni muzej Ogulin

skog muzeja; *Online Muzealac* predstavlja Srijedu u muzeju Gradskog muzeja Varaždin; *Muzej s kauča* Etnografskog muzeja Zagreb; *Kućni šašavi znanstvenik i Hej, zaljubi se u muzej!* Prirodoslovnog muzeja Rijeka, #7minutamuzeja Tehničkog muzeja „Nikola Tesla“; *Predstavljanje muzejskih zbirki* Muzeja za umjetnost i obrt.

Osim toga, samo ćemo spomenuti vrlo ambiciozne filmove *Škverani za Domovinu* u produkciji Muzeja Domovinskog rata u Splitu i dokumentarno-igrani film *Kod konjarskih vatri* Zavičajnog muzeja „Stjepan Gruber“ iz Županje, koje, nažalost, nismo prikazali u sklopu ovogodišnjeg programa premda smo ih uključili u publikaciju i web prezentaciju koje prate manifestaciju, i to isključivo zbog dužine trajanja, premda definitivno zaslužuju zajedničko gledanje i komentiranje, možda na jednom novom formatu, npr. na MINI MUVI, u sklopu kojega bismo tijekom godine mogli skrenuti pozornost na te iznimno vrijedne filmske sadržaje.

U prikazivačkom dijelu prvoga dana MUVI 09: muzeji – video – film mogli smo pogledati 36 filmova u osam tematskih cjelina: 1. *O muzejima*; 2. *Umjetnici, arhitekti i muzeji*; 3. *MUO predstavlja muzejske zbirke*; 4. *Izložbe i predavanja*; 5. *Istraživanja*; 6. *Izdvajamo Etnografski muzej Split*; 7. *Edukativni filmovi*; 8. *Izdvajamo Arheološki muzej Istre*, dok je na MUVILAB-u bilo predstavljeno 14 multimedijskih i web projekata.

I ovogodišnje izdanje već tradicionalno otvaraju kratki informativni promotivni filmovi u tematskom bloku *O muzejima*. Bilo je pravo zadovoljstvo u tom uvodnom bloku pogledati devet kratkih filmova nastalih u muzejima Pregrade, Ogu-

sl.9. *Čestice lipe*, Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka

sl.10. *David Maljković, s kolekcijom*, Muzej moderne i suvremene umjetnost, Rijeka

sl.11 *Andrija Mutnjaković – Kinetička arhitektura*, Hrvatski muzej arhitekture HAZU

sl.12. *Od zvuka do sjećanja*, Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka

sl.13. *Muzeofonija – muzealci i arhitekti*, Narodni muzej Zadar

lina, Slatine, Trakošćana, Zadra, Metkovića i Zagreba. Zaista je osvježeno vidjeti dinamično montirane kadrove koji prikazuju obilazke novih stalnih postava u filmovima *Promotivni video o Muzeju policije*; *Promotivni film Muzeja grada Pregrade*; *Kneževa palača – Narodni muzej Zadar*; *Muzej na raskrižju – pogled u prošlost Ogulina* i *Upoznajte nas* Prirodoslovnog muzeja Metković. Svi su nastojali pokazati koliko su spremni napraviti iskorake u prezentaciji muzejskih sadržaja i pokazati koliko im je važna komunikacija s posjetiteljima svih generacija.

Nakon što je na planetu Zemlji iz svemira zoomom lociran Trakošćan, u šetnji njegovom okolicom prikazan je opušteni mladić koji se u fenomenalnom pejzažu Dvora Trakošćan (što je ujedno i naslov filma) odlučio odmoriti i odpavati na jednoj od livada. Slijede fantastični prizori gorskih vila u plesu, udvaranja u krinolinama, kostimirane zaruke i vjenčanje, a svi su ti prizori montirani tako da se izmjenjuju s prizorima šareno odjevenih turista iz današnjice. U toj fantaziji staroga i novoga, onaj iz mladićeva sna i onaj iz stvarnosti, pojavljuju se još i glazbenici koji klasično koncertiraju, umjetnici koji izrađuju svoja djela i postavljaju izložbe. Film završava kada momka iz njegovih maštarija bude jazz glazbenici s kojima se on nastavlja veseliti, ali sada u stvarnosti.

Povijest Zavičajnog muzeja Slatina ispričao nam je narator, kustos Muzeja koji navodi što je sve bilo bitno za sam grad i nastajanje Zavičajnog muzeja Slatina od 1928. do danas. Dok je narator cijelo vrijeme u srednjem ili bližem planu i tečno priča povijest grada i Muzeja, iza njegovih se leđa u blagoj neoštirini kadrova izmjenjuju razni ambijenti koji predstavljaju prostore u kojima je Muzej samo privremeno djelovao do svoje konačne destinacije.

U vizualno atraktivnom filmu *Uputite se u virtualan obilazak Aquatike i zaronite u njen podvodni svijet* krećemo u virtualni obilazak tog slatkovodnog akvarija koji omogućuje gledateljima da istraže fascinantni podvodni svijet karlovačkoga akvarija smještenoga na obali rijeke Korane. U zanimljivim i s velikim entuzijazmom iznesenim podacima znanstvenika naratora – zaposlenika u Aquatiki, sve zvuči privlačno i poticajno za posjet tom objektu. Izložbeni pro-

sl.14. *Fotografske zbirke MUO, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb*

sl.15. *Balade Vesne Parun, Muzej Turropolja, Velika Gorica*

sl.16. *Skriveno blago Makedonije – ljepota koja ne poznaje granice, Etnografski muzej Dubrovnik*

sl.17. *Zbirka slikarstva MUO, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb*

sl.18. *Predstavljanje izložbe Erik-a – vunasti nosorog, Gradski muzej Varaždin*

sl.19. *Karbunica, Muze, Novena, Zagreb*

stor sa svojim kamenjem i podvodnim granama djeluje uvjerljivo i prirodno, ribe slobodno plivaju zajedno s ronionicima čija je misija održavanje jedinstvenog staništa slatkovodnih riba i biljaka. Atraktivnim kadrovima sjena, svjetla i laganih pokreta peraja velikih i malih riba ambijent postaje privlačan odraslima i, osobito, djeci.

U animiranom filmu *Palača i muzej – Arheološki muzej u Zagrebu*, u šest epizoda koje su najavljene stiliziranim otvarajućim zaslonom brončanog sjaja te centralno postavljenim irisom nekog fotoobjektiva, ispričano je 140 godina povijesti palače Vranyczany-Dobrinović na Zrinjevcu 19, od izgradnje 1879. do danas. U samom središtu tog okulara vremena i povijesti izmjenjuju se fotografije u sepiji, popraćene titlovima koji navode sve glavne aktere povijesti te palače.

Sljedeća tematska cjelina – *Umjetnici, arhitekti i muzeji*, donosi četiri filma. U prvom dijelu filma *David Maljković: S kolekcijom* u bližem ili krupnom planu snimljene su siluete posjetitelja za vrijeme otvorenja izložbe dok su visoko na konstruiranoj bijeloj polici koja se proteže cijelim prostorom uredno složeni radovi drugih umjetnika iz fundusa Muzeja, koji su dobro osvijetljeni i lijepo vidljivi. *Kratki video koji nosi naslov izložbe, tekstom i slikom bilježi mjesto susreta ljudi i institucije muzeja te interakcije koje iz tih susreta proizlaze. Rijeka simbolizira ishodište Maljkovićevih početaka kojih se umjetnik na taj način prisjeća okupljajući njemu važne protagoniste lokalne scene.*

Već petu godinu zaredom Memorijalni centar „Lipa pamti”, posvećen sjećanju na 269 stradalih Lipljana, programom *Prepoznavanje odsustva* trajno nas podsjeća i upozorava na razorne „posljedice rata te nepoštivanje temeljnih ljudskih prava”, kako piše na odjavnoj špici filma. Potkraj 2021. Ivo Vičić kreirao je rad *Od zvuka do sjećanja*, a Marina Rajšić *land art* instalaciju *Čestice Lipe*.

Muzeofonija je autorski projekt marketinške službe Narodnog muzeja Zadar koji se za komunikaciju s javnosti koristi digitalnom platformom – *vidcastom*. U tom videu arhitektica Iva Letilović govori o svojim načelima kojima se vodila pri uređenju Muzeja i ostvarenju koncepcije muzejskog postava. Već sama najava filma napravljena je tako da je ekran podijeljen na dva jednaka djela. U prvoj je polovici portret arhitektice svijetle kose u plavom sakou, dok je na drugoj polovici samo plava pozadina s njezinim imenom. U očito pomno odabranom ambijentu u kojemu će biti snimljena, arhitektica je postavljena ispred klasične slike velikog formata u kojemu je iza njezinih leđa naslikana crvena draperija. U kolor-filmu se izmjenjuju krupni planovi arhitektice sa širim planovima u kojima se vidi osoba koja joj

sl.20. *Grad i ljudi*, Etnografski muzej Split

sl.21. *Na svakoj lanterni vitar drugačije puše*, Etnografski muzej Split

sl.22. *Prva na Jadranu*, Muzej Grada Crikvenice

sl.23. *Štima na Jami*, Muzej Grada Crikvenice

sl.24. *Eremitaža sv. Jere na Marjanu, na čarobnoj gori*, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split

postavlja pitanja. Ta ustaljena shema u jednom se trenutku razbija crno-bijelim snimkama njihove šetnje muzejskim prostorom tako da nakratko možemo vidjeti i ono što je arhitektica u Muzeju ostvarila.

U najizazovnijem razdoblju Muzeja za umjetnost i obrt, u razdoblju njegove obnove, kada se kompletni fundus pre-mješta na drugu lokaciju, u sklopu mjesečnog predstavljanja zbirki na digitalnim platformama u produkciji Muzeja snimljeno je nekoliko kratkih filmova koji su prikazani u tematskom bloku *MUO predstavlja muzejske zbirke*.

Na početku filma *Zbirka slikarstva MUO* vidimo ravnatelja muzeja Miroslava Gašparovića kako u širem planu prolazi kroz prostor u kojemu se jasno vide tragovi zagrebačkog potresa.

Na dijelovima prostorije proviruju gola cigla i potporni željezni stupovi. Ravnatelj na trenutak zastaje ispred ispražnjenih rešetaka čuvaonice slika. Umjetnina sada više nema i on govori o svemu onome što je taj Muzej čuvao na tim pomičnim panoima. Njegov bliži plan je na lijevoj strani kadra, dok su na desnoj povremeno ubacivane montirane fotografije originalnih slika kojih sada na muzejskim rešetkama nema. U toj montažnoj sekvenci povremeno se pojavljuju i veći titlovi u kojima se ponavljaju teme i želje ravnatelja Muzeja.

U drugom filmu – *Fotografske zbirke MUO*, koji je također nastao u produkciji tog Muzeja, Dunja Nekić, voditeljica Zbirke starije fotografije MUO-a, u kratkom uvodu u prostoru Muzeja, ondje gdje je prije potresa bila stalna izložba

sl.25. *Hej, zaljubi se u muzej – ljubavne zavrzlame – ljubičica*, Prirodoslovni muzej Rijeka

sl.26. *Kućni šašavi znanstvenik – šećerni kristali*, Prirodoslovni muzej Rijeka

sl.27. *Licitarsko srce – tehnika mokrog filcanja*, Etnografski muzej Zagreb

sl.28. *Prilog uz glavno jelo - dječji menu: gladijatori*, Arheološki muzej Istre, Pula

sl.29. *Penkala*, Tehnički muzej Nikola Tesla

Zbirke starije fotografije, opisuje što sve Zbirka posjeduje te tko je Zbirku formirao, i kada. Demonstrirajući montažu replike dagerotipske kamere na njezin stalak, nastavlja nam pričati priču o važnim povijesnim trenucima za formiranje Zbirke. Njezino izlaganje u prostoru MUO-a, u kojemu se vide dijelovi praznih vitrina, ispražnjenih ladica, golih zidova te sličnog materijala, povremeno je prekidano fotografijama postava prijašnjih izložaba, pojedinih fotografskih radova te sudionika raznih prezentacija muzejske zbirke zainteresiranoj publici. Kada je riječ o novijoj fotografiji u Hrvatskoj, kustosica sa žaljenjem konstatira da se postavljena izložba mogla razgledati samo mjesec dana jer ju je prekinuo potres, ali se istodobno nada što bržem nastavku djelatnosti MUO-a.

U tematskim blokovima *Izložbe i predavanja te istraživanja* publika je mogla vidjeti 11 filmova. Pjesnikinja Vesna Parun živjela je u Sesvetama, što mnogi ljudi nisu znali pa se kratki film *Balade Vesne Parun* na neki način bavi upravo tim manje poznatim činjenicama iz Vesnine biografije. O tome pričaju njezini sugrađani, recitator Branko Pejnović; Morena Želja Želle, ravnateljica Muzeja Prigorja; slikarica Sanela Đurinec te profesorica dr. sc. Žarka Vujić. Zanimljivi su i oni dijelovi filma koji nam otkrivaju kako je damska torbica pjesnikinje dospjela u Muzej kao izložbeni primjerak i kako je jedan od svjedoka njezina boravka u Sesvetama – animator Branko Ilić, koji je tada bio još dječak, uspio crtački rekonstruirati njezinu kuću i susjedstvo.

U uvodnom dijelu filma *Prva na Jadranu* kustosica Muzeja Grada Crikvenice Tea Rosić govori o važnom datumu za

MUVI LAB 2022

sl.30. *Vučedolac izvan okvira*, Muzej vučedolske kulture, Vukovar

sl.31. *Stari grad Pakrac*, Muzej grada Pakraca

sl.32. *Knežev dvor u Dubrovniku*, Dubrovački muzeji

sl.33. *Prezentacija pomorske baštine kroz nove tehnologije*, Hrvatski pomorski muzej Split

mjesto. Naime, na zidu mola nalazi se ploča na kojoj piše da je u travnju 1959. u Crikvenicu uplovio prvi trajekt s velikim autobusom na svojoj palubi. Uz njezin govor o tom događaju izmjenjuju se i crno-bijele fotografije snimljene toga dana. U nastavku film govori o otvorenju izložbe *Prva na Jadranu* u lipnju 2019., kojom su Muzej Grada Crikvenice i Hrvatski pomorski muzej Split obilježili 60. obljetnicu puštanja u promet prve trajektne linije na istočnom Jadranu koja je povezala Crikvenicu i Šilo na otoku Krku. *Kao prvi trajekt na Jadranu, Bodulka je „uplovila” u povijest ne samo Crikvenice nego i u povijest prometa cijele Hrvatske.*

Film *Predstavljanje izložbe Erik/a – vunasti nosorog* nastao je na temelju istoimene izložbe koja prati priču o otkriću vunastog nosoroga Erika/Erike potkraj 1982., da bi već sljedeće godine fosilni ostatci vunastog nosoroga bili iskopani u suradnji Gradskog muzeja Varaždin i Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja. Istraživanja su pokazala da je riječ o iznimnome paleontološkom nalazu koji je, za sada, najbolje očuvan i jedini takav *in situ* nalaz pronađen na području Republike Hrvatske.

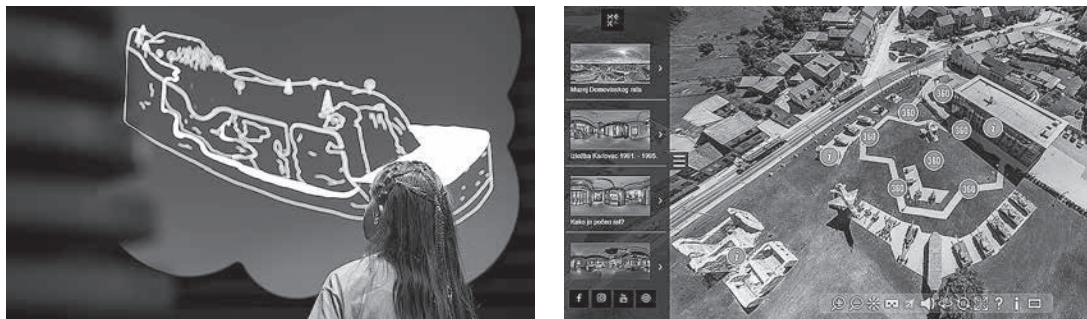
Branka Hajdić, viša kustosica Etnografskog muzeja Dubrovnik, u filmu *Skriveno blago Makedonije – ljepota koja ne poznaje granice* upoznaje nas s bogatom tekstilnom građom područja Makedonije te s posebnom ulogom koju je u povijesti istraživanja i prikupljanja makedonskih narodnih nošnji imala učiteljica Jelka Miš (1875. – 1956.), koja je na svojim putovanjima Makedonijom prikupila brojnu građu te ju je 1932. darovala Dubrovniku sa željom da se u tom gradu osnuje Etnografski muzej.

Predmet kratkog dokumentarnog filma *Muzejske tajne: obitelji i predmeti (II. predavanje)* srebrni su predmeti obitelji Freytag, koji svjedoče da su na prostoru Slatine u povijesti živjele srednjoeuropske obitelji koje su utjecale na kulturne promjene toga kraja, a film donosi i tragičnu priču o obitelji koja je bila vlasnik prikazane srebrnine.

Film počinje ekspresivnim snimkama s nisko postavljenim svjetlom te kamerom koja s poda snima korake što se kreću nekim mračnim prostorom. Dok narator priča povijest obitelji, u ovom ambiciozno napravljenom kratkom filmu izmjenjuju se crno-bijele slike iz fotoalbuma koje su, u duploj ekspoziciji s nebom, obogaćene žitnim klasjem koje treperi stvarajući čudnu nostalgичnu atmosferu koja nam pomaže da se kao gledatelji vratimo u davno vrijeme o kojemu film govori.

Film *Ermitaža sv. Jere na Marjanu, na čarobnoj gori* prikazuje razvoj crkvice sv. Jere i srednjovjekovnoga pustinjačkog stana u špilji iznad nje. Današnja crkvića sv. Jeronima građena je sredinom druge polovice 15. stoljeća, a vjerojatno je dovršena 1480., kad je Andrija Aleši isklesao i potpisao oltar sa skulpturama. Marjan je Splićanima oduvijek bio važno hodočasničko mjesto, čemu je zasigurno pridonijelo življenje pustinjaka u njegovim špiljama. Filmom se nastojala zabilježiti priča o srednjovjekovnom pustinjaštvu u Dalmaciji.

U filmu *Štirna na jami* ukratko je opisana povijest štirne u Selcima kod Crikvenice. U filmu se uz pomoć snimaka iz zraka kompjutorskom animacijom gledateljima objašnjava položaj i konstrukcija građevine koja skuplja kišnicu.

Kustosi Muzeja grada Crikvenice te stariji mještani govore o važnosti toga objekta ne samo kao „izvora“ iz kojega su se mještani opskrbljivali vodom i o dragocjenosti vode u sušnim godinama, već i kao o objektu izuzetno velike društvene i kulturne vrijednosti.

Sandro Čendak iz Jelovica u Čičariji zadnji je karbunar. U filmu *Karbunica* on na jednostavan i vrlo zanimljiv način priča o tome kako se pravi drveni ugljen. Sve što Sandro govori popraćeno je i slikom tako da su autori ovoga petominutnog filma uspjeli sažeti sav postupak koji inače u idealnim okolnostima izrade ugljena, od cijepanja drva, slaganja, potpaljivanja do krajnjeg rezultata, traje mjesec dana. Svoje bogato iskustvo majstor prenosi tako da argumentira svaki postupak objašnjavajući razloge zašto se nešto čini baš na taj način te zašto ne bi bilo dobro da se napravi drukčije. O samoj zahtjevnosti postupka i mogućim zamkama dovoljno govori poslovice koju nam priopćava na kraju: *Ako čekaš novac koji nastaje iz vatre, sve ti mora biti jasno.*

Hrvatski je športski muzej tijekom 2020. godine pokrenuo projekt *Utjecaj korona krize na sportaše* kako bi prikazao koje je sve izazove pandemija koronavirusa nametnula sportašima koji su se pripremali za Olimpijske igre, Paraolimpijske igre i razna druga natjecanja. Zbog mjera Nacionalnog stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, ali i nemogućnosti rada djelatnika Hrvatskoga športskog muzeja u uredskim prostorijama koje su stradale u potresu, razgovori sa sportašima snimani su putem zoom aplikacije. U filmu *Utjecaj korona krize na sportaše* Martina Vargek, kustosica HŠM-a, razgovara s veslačem Martinom Sinkovićem.

Tematska cjelina *Izdvajamo Etnografski muzej Split* donosi dva filma vrlo različite tematike. Oba su snimljena kao dodatni interpretativni materijal za stalni postav u pripremi. U tridesetominutnom filmu *Grad su ljudi*, koji je podijeljen na nekoliko tema, Splićani oduševljeno, ali i kritički, govore o svome gradu. Splitska je svakodnevica obrađena antropološkim pristupom, pri čemu su naracije sugovornika svrstane u pet kategorija. U filmu pričaju oni koji igraju picigin, balote, penzioneri, penzionerke, glazbenici, grafiteri, antikvar i brijač, svi o temama podijeljenim na blokove i naznačene titlovima *Susreti, Procesi, Izvedba, Strast, Identiteti*. U filmu *Na svakoj lanterni vitar drugačije puše* prikazuje se život svjetioničara sa svjetionika na Rtu Stončica na otoku Visu. Glavni protagonist filma je lanternist s dugogodišnjim stažem Ivan Bulić Ičo, koji je s nama podijelio crtice iz svoje svakodnevice te iznio prednosti i nedostatke svoga specifičnog zanimanja. Dominantni su krupni planovi svjetioničara Iće, koji hrapavim glasom, poput nekog kantautora, priča o životu na svjetioniku nekad i danas. Život nije isti, zadataka ima manje nego prije, ali ono najvažnije – samoća, uvijek je za sve svjetioničare jednako teška i upitno je samo kako je čovjek podnosi. Na svjetioniku Stončici na otoku Visu svjetioničar je sam sa psom Đurom i jednom mačkom.

Tematska cjelina *Edukativni filmovi* zacijelo donosi najveselije priloge jednostavno zato što su namijenjeni djeci ili su u njihovoj realizaciji sudjelovala i djeca, pa čak i glumci.

Projekt *Hej, zaljubi se u muzej – ljubavne zavrzlamе: ljubičica* realiziran je kao serijal kratkih filmova koji nas upoznaju s raznim ljubavnim zavrzlamama u prirodi. Jedna mlada žena dolazi u Prirodoslovni muzej Rijeka i traži savjet jer je našla kutiju s mnogim predmetima iz prirode i želi da joj ih netko iz Muzeja objasni. Kustosica se spremno odaziva molbi te se njih dvije zapute u muzejski vrt, gdje promatraju mali cvijet ljubičice koja tu raste. Gošća pokazuje znatiželju za rast ljubičica, a kustosica joj na zanimljiv način objašnjava kako su mravi glavni posrednici u širenju populacije ljubičica, pa bi se moglo reći da je riječ o nekoj vrsti ljubavi između mrava i ljubičica.

Iz istog muzeja stiže još jedan veseli i kratki poučni film napravljen kolažnim animiranim postupkom koji je dio projekta digitalnih videopokusa. Riječ je o filmu *Kućni šašavi znanstvenik – šećerni kristali*, nastao za vrijeme pandemije koronavirusa u kućnom laboratoriju muzejske pedagoginje Anite Hodak, u čijoj realizaciji sudjeluju i njezine kćeri – mamine „ruke pomagačice“ Mara i Lena. Namijenjen je djeci predškolske i rane školske dobi, roditeljima i odgojno-obrazovnim djelatnicima. Tim projektom Muzej putem *YouTube* kanala dolazi u virtualni posjet u kućno, vrtičko ili školsko okruženje. Na šarenim pravokutnicima u boji izmjenjuju se veliki titlovi koji opisuju četiri glavne faze kristalizacije šećera i sve što je za nju potrebno. Male ručice dviju djevojčica „laborantica“ izvode pokus. Njihovi su pokreti animirani i uz živahnu glazbenu numeru zabavno ritmizirani. Cijeli postupak detaljno je i jasno prikazan, a u rezimeu

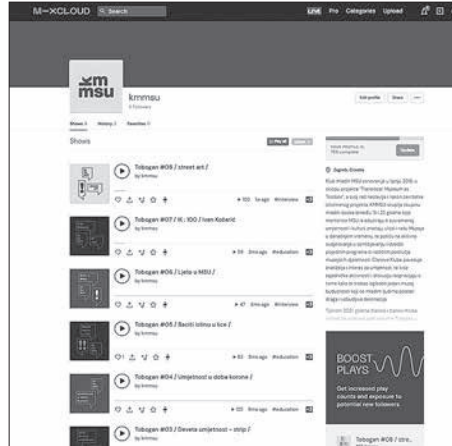

sl.34. *Centar za posjetitelje Poklon, Park prirode Učka, Muze, Clinica studio, Šesnić&Turković, Revolucija dizajna, Kultura, AVC, Novena.*

Snimio Nikola Zelmanović

sl.35. *Virtualna prezentacija kulturne baštine Muzeja grada Karlovca - Muzej Domovinskog rata Karlovac – Turanj*

sl.36. *Virtualna šetnja Aquatike – slatkovodnog akvarija Karlovac, Aquatika – slatkovodni akvarij Karlovac*

sl.37. Podcast, Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb

sl.38. U potrazi za prvom mobitelom, Hrvatski Telekom d.d, Zagreb

sl.39. Dražen u umjetnosti, Muzejsko-memorijalni centar Dražen Petrović, Zagreb

je još jedanput znanstveno objašnjen. Eksperimentatori su na kraju pozvani da sami poliju šareno obojene šećerne kristale.

Muzejski bonton još je jedan veseli film napravljen u stilu *slapstic* komedije, a popraćen je glazbom tipičnom za Chaplinove ili Keatonove filmove. U njemu se pokazuje sve ono nezamislivo (zapravo, itekako zamislivo) što se može dogoditi (i događa se) između publike u muzeju i muzejskih predmeta. Jednoga muzejskog posjetitelja „štrebera” i šestero nestašnih posjetitelja odlično glume studenti Umjetničke akademije u Splitu (UMAS-a).

Video *Licinarsko srce – tehnika mokrog filcanja* nastao je u sklopu programa *Muzej s kauča*, osmišljenoga u vrijeme pandemije COVID-19, i to od ožujka do lipnja 2020., kada je Etnografski muzej Zagreb bio zatvoren za posjetitelje. U videu je predstavljena tehnika mokrog filcanja pogodna za izradu različitih upotrebni predmeta. Filcanje je tehnika obrade češljane vune, od koje se termičkim i mehaničkim djelovanjem, uz pomoć vode i sapunice, stvara tkanina. Izabrani motiv je licinarsko srce, a izrađuje ga Anamarija Marčinko.

Animiranim filmom *Penkala* na djeci prilagođen način prezentira se doprinos Eduarda Slavoljuba Penkale na području tehnike i inovacija, posebice u kontekstu Penkale kao konstruktora prvoga hrvatskog zrakoplova iz 1910. godine. Istdobno se objašnjenjem zakona fizike daje odgovor na (često) pitanje kako avion, s obzirom na svoju težinu, može letjeti. Animirani film *Penkala* prikazivat će se kao uvod u radionicu *Letim, vozim, učim...*, na kojoj, među ostalim, sudionici izrađuju model dvokrilca, a naći će svoje mjesto i u budućemu stalnom postavu o velikanim znanosti i izumiteljstvu u Hrvatskoj.

Posljednji je tematski blok posvećen još jednome muzeju – Arheološkome muzeju Istre, i donosi samo tri kratka priloga od ukupno 31 koji su nastajali u autorskoj radionici kustosica Muzeja Dunje Martić Štefan i Tine Širec Džodan u sklopu serijala *Prilog uz glavno jelo*, i to kao prezentacija, kako autorice kažu, „zakulisnog” rada Arheološkog muzeja Istre. Serijal je pokrenut u vrijeme smanjene izložbene aktivnosti Muzeja za vrijeme pandemije, a cilj mu je bio prezentacija rada Muzeja i arheoloških spomenika Istre široj publici putem društvenih mreža.

sl.41. *Crno-bijeli svijet* Umjetničke galerije Dubrovnik, Umjetnička galerija Dubrovnik

sl.42. *www Muzeja grada Karlovca*, Muzej grada Karlovca

Prezentacija naslovljena *U stalnom postavu Centra za posjetitelje „Poklon”* uvodi nas u iskustvo kreiranja individualnog pristupa u posjetiteljskom iskustvu kao i metodologiju prenošenja dragocjenih baštinskih vrijednosti posjetiteljima, za koje je korišteno 25 digitalnih rješenja. Prateći muzeološki koncept, interaktivni mediji omogućuju povezivanje posjetitelja s baštinskim vrijednostima koje čuva planina Učka. U realizaciji su sudjelovali Park prirode Učka, Muze, Clinica studio, Šesnić&Turković, Revolucija dizajna, Kultura, AVC, Novena.

Virtualna prezentacija kulturne baštine Muzeja grada Karlovca nastala je u produkciji tvrtke I33t d.o.o. i Muzeja grada Karlovca, koji su 2022. godine producirali virtualne šetnje Starim gradom Dubovcem i Muzejom Domovinskog rata Karlovac – Turanj. Riječ je o dvojezičnim virtualnim šetnjama dvjema lokacijama Muzeja grada Karlovca kojima se tuzemnim i inozemnim posjetiteljima omogućuje obogaćivanje iskustva i znanja o tim kulturno-turističkim točkama grada Karlovca.

Virtualna šetnja Aquatike – slatkovodnog akvarija Karlovac nastala je u produkciji tvrtke L33T, obrt za usluge, vl. Nevena Roginića i omogućuje posjet jedinom slatkovodnom akvariju u Hrvatskoj iz udobnosti vlastitog doma. Tijekom šetnje moguće je saznati brojne zanimljivosti o rijeci Korani od njezina izvora do ušća i pritom upoznati karakteristične riblje vrste koje žive u pojedinom dijelu rijeke. Unutar dvadeset točaka može se doživjeti tajanstveni slatkovodni svijet prikazan virtualnom šetnjom, uz pogled iz zraka na okruženje, zelenu oazu grada Karlovca s vizurom na rijeku Koranu te uz minimalan utjecaj izgradnje Aquatike na okoliš, što je postignuto konceptom njezinih zelenih krovova.

Virtualna izložba *Dražen u umjetnosti* nastala je u produkciji Muzejsko-memorijalnog centra „Dražen Petrović” u Zagrebu i postavljena je na službenu mrežnu stranicu MMC-a „Dražen Petrović”, na poveznici <https://drazen-umjetnosti.mmcdrazenpetrovic.hr/>

U sklopu virtualne izložbe *Dražen u umjetnosti* publici su predstavljena umjetnička djela kojima je Dražen Petrović bio inspiracija (djela Slavomira Drinkovića, Ferdinanda Kulmera, Damira Mataušića, Dimitrija Popovića i Vladimira Vrljića Ankina) ili središnji motiv (plakete, trofeji, medaljoni, karikature, filatelija). Izložba je posjetiteljima dostupna na tri jezika (engleskome, španjolskome i hrvatskome).

U potrazi za prvim mobitelom virtualna je izložba nastala u produkciji Hrvatskog Telekom d.d. Zagreb i objavljena je na mrežnoj stranici www.ht-muzej.hr na kojoj posjetitelji mogu saznati zanimljivosti iz povijesti bežičnih komunikacija, informirati se o razvoju mobilnih uređaja, prvoj hrvatskoj mobilnoj mreži MOBITEL i o prvim mobilnim uređajima. Autentični muzejski predmeti (mobiteli) prikazani su u pregledu od 360°, a zanimljivo je da se može pogledati i izbor prvih domaćih televizijskih reklama za mobitele.

Virtualna izložba *Arhitekt Aleksandar Dragomanović – povodom 100 godina od rođenja* nastala je kao autorski projekt Alena Žunića u produkciji Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU Zagreb uz stotu obljetnicu rođenja tog arhitekta (Banja Luka, 1921. – Zagreb, 1996.). Premda je Aleksandar Dragomanović prepoznat kao jedan od ključnih arhitekata poslijeratne hrvatske moderne, njegov opus koji obuhvaća više od sto djela nastalih u vremenskom rasponu od 1948. do 1995. godine do danas je ostao prilično nepoznat. Poveznica na virtualnu izložbu objavljena je na linku <https://dragomanovic.hazu.hr/>

Crno-bijeli svijet Umjetničke galerije Dubrovnik virtualna je izložba muzejske dokumentaristice Marijete Radić kojom nas je provela vilom Banac 1950-ih godina.

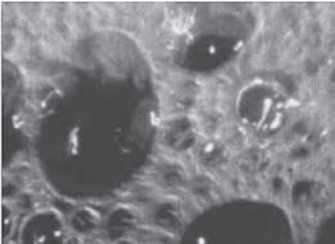

U kreiranju te „šetnje” koristila se arhivskom građom Galerije i Znanstvene knjižnice Dubrovnik kako bi oživjela sve promjene i aktivnosti te institucije kroz cijelo desetljeće.

S novim nazivom – Muzeji grada Karlovca, pod kojim djeluju Gradski muzej Karlovac, Galerija „Vjekoslav Karas”, Muzej Domovinskog rata Karlovac – Turanj i Stari grad Dubovac, prepoznata je i potreba za novim *www Muzeja grada Karlovca* (nastao u produkciji Muzeja grada Karlovca i tvrtke Link2 d.o.o.), čiji je razvoj tekao usporedno s razvojem novoga vizualnog identiteta Muzeja grada Karlovca. *Website je kao snažan komunikacijski alat neprofitnog marketinga, među ostalim, integralni element promotivne kampanje brenda Muzeji grada Karlovca.*

Hrvatski | English

KINO KLUB SPLIT PRIČE IZ ARHIVE

Članovi pišu Intervjui Stručni tekstovi Vijesti

 <p>26. svibnja 2022. Petra Belc predstavlja tri projekcije iz povijesti kinoklupske produkcije</p>	 <p>28. veljača 2022. Intervju: Radomir Đurđević</p>	 <p>27. ožujka 2021. Kuća na pijesku - 72 kvadrata tišine (3)</p>
 <p>19. ožujka 2021. Kuća na pijesku - 72 kvadrata tišine (2)</p>	 <p>12. ožujka 2021. Kuća na pijesku - 72 kvadrata tišine (1)</p>	 <p>2. rujna 2018. Filmovi iz 60-ih: Selekcija</p>

sl.43. Online katalog i priče iz arhive Kino kluba Split, Kino klub Split

Na istoj su platformi za korisnike predstavljene *Online katalog i priče iz arhive Kino kluba Split*, i to prikazom odabranih produkcija (audiovizualnih djela) tog kluba, različite fotografske i dokumentarne građe, kao i priča iz arhiva koje se objavljuju u obliku bloga.

Od 1952. do 2022. u produkciji Kino kluba Split realizirano je oko 800 kratkometražnih uradaka, a sačuvane su tisuće stranica materijala arhivskoga gradiva vezanoga za održavanje različitih važnih događanja (festivala, gostovanja, okruglih stolova, proslava...). Mrežni je katalog implementiran uz pomoć informacijskog sustava Modulor++.

Poveznica na online katalog i blog nalazi se na web adresi <http://arhiva.kinoklubsplit.hr>

Klub mladih MSU-a (KMMSU-a) osnovan je 2016. u sklopu međunarodnog projekta *Translokarno: Muzej kao kutija za alat*, s idejom da se prepoznaju novi načini komunikacije muzeja moderne i suvremene umjetnosti s mladima u dobi od 15 do 25 godina. Okupljao je mlade osobe koje povezuje zanimanje za umjetnost, a sudjelovanjem u Klubu mogli su upoznati praktičnu stranu muzejskog posla.

Tijekom 2021. godine nastao je audiopodcast *Tobogan*, u kojemu su članice i članovi Kluba pričali o aktualnim izložbama i događanjima u Muzeju suvremene umjetnosti Zagreb koji su objavljeni na platformi Mixcloud.com

Primljeno: 30. studenoga 2022.

MUVI 09 AND MUVI LAB 2022 – EXPANSION ONTO THE INTERNET AS PART OF A VERY SUCCESSFUL DIGITAL STRATEGY

MUVI 09 and MUVI LAB 2022 (festival of multimedia and web projects) are two events set up as platforms for the promotion and exchange of best practices, development of contents, skills and potential collaboration on projects that combine films and videos, new technologies and museums. The tenth iteration of the festival of museum film and multimedia MUVI 09: museums – video – film and MUVI LAB 2022 was held on December 5 and 6, 2022 in online format. Since the escalation of the Covid 19 pandemic, the digital presentation of content has acquired outstanding opportunities and a new significance in museums. At the same time, with the growth in digital programmes a number of new issues have appeared: are museum professionals prepared for this kind of work, where can digital skills and knowledge be acquired, and how, are these initiatives part of some digital strategy of a museum or just the occasional spontaneous venture of an individual, what criteria related to the right to use digital contents must be able to be applied, can we follow the reactions of visitors in a digital setting, and if so, how?

In the last few years we have following museum film production with great interest, and in parallel the appearance of their videos on popular web platforms YouTube and Vimeo. Some ten years ago museums started very modestly to release their first videos on their channels, and from 2020 to 2022 a large number of museums have turned to digital contents and endeavoured to orient part of their regular activities to this very model of presentation and to achieve thus at least some greater visibility. Remarking on the eve of the last version of the event that film production was neither a common nor a frequent activity of museums, we were unable to guess at what museums were going to show us mere two years later.

In November 2020, the Museum Documentation Centre administered its *Questionnaire on the consequences of the pandemic in Croatia*, in which one of the questions was *Do museums use digital channels like Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, Vimeo, TikTok and the like for the publication of content related to their museum?* It is interesting that at that time the figures showed convincingly that the most frequently used social media among Croatian museums was Facebook (used by 45% of respondents), then Instagram (25%), and YouTube was only in third place (17%) The questionnaire was a point of departure for further research based on a sample of a hundred museums during which we found that there were almost two thousand different videos scattered around the museum channels. Scattered, for you would have to be an impassioned and dedicated follower of their YouTube channels to find out that many museums have thus successfully switched to extra-museum digital spaces, which most visitors for the present still have not. We can conclude that the expansion of museum videos on the Internet is now a generally accepted business strategy and that as well as visiting a museum we shall have to increasingly often set out in search of favourite museum contents on their digital channels as well.

Thanks to the fact that so far some museum personnel have managed to master the necessary skills and acquire the knowledge that have enabled them with far greater self-possession to set out on the production of digital contents, it is not surprising that they now appear wearing the hats of *director, scriptwriter, cinematographer, editor, and even actors and producers*, whose very interesting results will sometimes stand shoulder to shoulder with pro films, which only the rare museum can fund and produce. As well as videos that would sometimes appear earlier, most often related to exhibition activity and the opening of exhibitions, now virtual openings of exhibitions are being released, guided tours to exhibitions and permanent collections/displays, talks with artists, promotions of publications, lectures, workshops and playrooms meant for children, even short acted and feature films.

What we would pick out as being distinctive in this year's event is the assertion that some museums have started, and very successfully, to create serials, and we might mention just a few of them: the *Arheocast* of the Museum of Croatian Archaeological Monuments in Split, *Main Course Side Dish* of the Archaeological Museum of Istria in Pula, a serial of videos by artists created as part of the art programme of the project *Perception of Absence* of Lipa Remembers Memorial Centre, working within the framework of the Maritime and Historical Museum of the Hrvatsko primorje Region, the project *Impact of the corona crisis on athletes* of the Croatian Sports museum, *Online Museum Professional pPresents Wednesday in the Museum of Varaždin Municipal Museum*, *Museum from the Couch* of the Zagreb Ethnographic Museum, the *Dotty Household Scientist* and *Hey, fall in love with the museum* of the Natural History Museum of Rijeka, *#7minutesforamuseum* of Nikola Tesla Technical Museum, the presentation of museum collections of the Museum of Arts and Crafts.

On the second day of the event MUVI LAB 2020, festival of multimedia and web projects in the context of four thematic areas: 1. *multimedia in permanent displays, at exhibitions*; 2. *virtual museum, virtual walks, virtual exhibition*; 3. *Web site, online catalogue*; 4. *possibilities*, we got acquainted with fourteen projects, mainly created in the last two years (2021, 2022) in which video and film technologies are used as part of multimedia and Web projects (interactive exhibition in expanded reality, project depicting the lost cultural heritage in 3D digital form, a multimedia guide, mobile applications, interactive kiosk, virtual exhibitions, virtual walks, Web site, online catalogue and podcasts).

A particularity of MUVILAB is that, very importantly, presentations are shown jointly by museum professionals with the firms with which they collaborated on the development of content, in order to draw attention to the actors of the creative industries and enterprise dealing with information and communication technologies (the ICT industry).